

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Iwona Koper (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M.Z., R. Z.

i Ł. Z.

przeciwko C. Ż.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 29 września 2016 r.,

zażalenia powodów R. Z. i Ł. Z.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 24 lutego 2016 r., sygn. akt I ACa .../14,

1) odrzuca zażalenie w części zaskarżającej postanowienie Sądu Apelacyjnego w pkt 1;

2) oddala zażalenie w pozostałej części;

3) przyznaje adwokat A. M. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom R. Z. i Ł. Z. w postępowaniu zażaleniowym kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług;

4) nie obciąża powodów R. Z. i Ł. Z. kosztami postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 lutego 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił wnioski powodów [...] o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 stycznia 2015 r. i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem (pkt 1) oraz odrzucił wnioski o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie tego wyroku z uzasadnieniem (pkt 2).

W uzasadnieniu wniosku z dnia 2 lutego 2016 r. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i jego doręczenie powodowie podali, że ich ówczesny pełnomocnik w dniu 23 kwietnia 2015 r. nadał w urzędzie pocztowym skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 23 stycznia 2015 r., a następnie 27 kwietnia 2015 r. wypowiedział powodom pełnomocnictwo procesowe, informując ich, iż na orzeczenie Sądu Najwyższego czeka się około roku. W dniu 27 stycznia 2016 r. powodowie uzyskali w sekretariacie Sądu Apelacyjnego informację, że ich skarga kasacyjna została odrzucona postanowieniem z dnia 15 maja 2015 r. ze względu na niezłożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku oraz wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem. Postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej zostało doręczone pełnomocnikowi powodów, wobec braku wiedzy Sądu o wypowiedzeniu pełnomocnictwa. Pełnomocnik poinformował Sąd o wypowiedzeniu pełnomocnictwa pismem z dnia 22 maja 2015 r.

Odrzucając wnioski powodów Sąd Apelacyjny stwierdził, że termin do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z dnia 23 stycznia 2015 r. oraz doręczenie wyroku z uzasadnieniem upłynął z dniem 30 stycznia 2015 r., zatem składając w dniu 2 lutego 2016 r. wnioski o przywrócenie terminu, powodowie przekroczyli termin z art. 169 § 4 k.p.c. W ocenie tego Sądu nie zaistniała sytuacja wyjątkowa uzasadniająca odejście od zasady wyrażonej we wskazanym przepisie ponieważ opóźnienie działania powodów jest wynikiem zaniedbania ich ówczesnego pełnomocnika, które zrównuje się z zaniedbaniem samej strony.

W zażaleniu zaskarżającym w całości postanowienie Sądu Apelacyjnego powodowie zarzucili naruszenie art. 169 § 4 k.p.c. przez zaniechanie dokonania przez Sąd analizy, czy w okolicznościach sprawy zaistniały „wypadki wyjątkowe” pozwalające na przywrócenie terminu. W jego uzasadnieniu podnosili brak winy w uchybieniu terminu oraz opisali okoliczności sprawy toczącej się początkowo z powództwa ojca powodów w miejsce którego wstąpili po jego śmierci podnosząc, że jej dotychczasowe rozstrzygnięcia przez Sądy orzekające są dla nich bardzo krzywdzące i dlatego nie mogą się zgodzić z pozbawieniem ich szansy rozpoznania skargi kasacyjnej. Wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przyjęcie wniosków o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku oraz o zasądzenie na rzecz pełnomocnika powodów kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniósł o oddalenie zażalenia jako bezzasadnego oraz o zasądzenie solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu II instancji i doręczenie odpisu tego wyroku nie jest postanowieniem kończącym sprawę w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. i nie podlega zaskarżeniu zażaleniem do Sądu Najwyższego. Z tej przyczyny odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 394 § 3 k.p.c. podlegało zażalenie powodów zaskarżające postanowienie Sądu Apelacyjnego w jego pkt 1. Zawarte w nim rozstrzygnięcie podlega natomiast kontroli zgodnie z wnioskiem skarżących w ramach rozpoznawania zażalenia na postanowienie o odrzuceniu wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku zawarte w pkt 2 zaskarżonego postanowienia.

Zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c., przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej może nastąpić w sytuacji, gdy strona nie dokonała tej czynności w terminie bez swojej winy, przy czym - w myśl art. 169 § 4 k.p.c. - przywrócenie terminu po roku od jego upływu jest dopuszczalne tylko w wypadkach wyjątkowych.

Z zestawienia wymienionych przepisów wynika, że w postępowaniu, którego przedmiotem jest przywrócenie terminu po upływie roku od jego uchybienia bez znaczenia jest czy wnioskodawca ponosi winę w uchybieniu terminu. Nawet oczywisty brak winy strony w uchybieniu terminu nie uzasadnia bowiem jego przywrócenia, jeżeli minął rok od upływu tego terminu, a rozpoznawany wypadek nie ma charakteru wyjątkowego.

Ustawa nie definiuje pojęcia „wypadek wyjątkowy”, ani nie dostarcza w tym zakresie jakichkolwiek wskazówek interpretacyjnych, odwołując się w pełni do kompetencji sędziego, stąd też jego decyzja w tym zakresie nabiera charakteru dyskrejonalnego, opartego na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy. Do sądu rozpoznającego wniosek o przywrócenie terminu należy rozważenie, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy, czy argumenty wspierające wniosek są na tyle mocne, że przeważają nad od argumentami przemawiających za stabilizacją sytuacji ugruntowanej przez upływ czasu, powstałej w następstwie niedokonania czynności procesowej w terminie, a w konsekwencji czy pozwalają na stwierdzenie, że w sprawie zachodzi wypadek wyjątkowy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 1999 r., I CKN 802/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 141, z dnia 17 października 2007 r., II CZ 79/07, nie publ., z dnia 24 czerwca 2016 r., II CZ 39/16, nie publ.).

Mając to względzie nie można zakwalifikować okoliczności, którymi powodowie uzasadnili wniosek jako wypadek wyjątkowego. Nie stanowi go nie podlegający ocenie w tym kontekście podnoszony przez skarżących fakt ich niezawiniania w uchybieniu terminu, ani też przekonanie skarżących o błędnym rozstrzygnięciu sprawy wymagającym kontroli kasacyjnej.

Kierując się powyższym Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie w części zaskarżającej postanowienie Sądu Apelacyjnego odrzucające wniosek o sporządzenie i doręczenia uzasadnienia wyroku, które mimo częściowo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono stosownie do art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

jw

kc